

## بنام خداوند جان و خرد

تعریف مفاهیم کتاب تاریخ ایران و جهان معاصر پایه دوازدهم انسانی 1399-1400

مورخان جدید اروپایی با بررسی سیر حوادث و مطالعه علل و نتایج رویدادها به قوانینی دست یافته اند که آن را حکمت تاریخی می نامند.	<b>حکمت تاریخی</b>
شعر و ادب فارسی در دوره زندیه تحول چشمگیری یافت که محققان از آن با عنوان نهضت بازگشت ادبی یاد کرده اند چهره های برجسته این سبک ادبی به سبک خراسانی و شیوه شعرایی چون فرخی عنصری سعدی و حافظ شعر می سرودند.	<b>نهضت بازگشت ادبی</b>
در دوره زندیه نوعی از بناها با کاربرد تفریحی گسترش یافت که به کلاه فرنگی معروف بود و آن بنایی کوچک و گاهی تزیینی بود که در وسط باغ ها یا تفریحگاه ها ساخته می شد .	<b>بناهای کلاه فرنگی</b>
کریم خان زند بر خلاف سنت معمول از پذیرفتن عنوان شاه امتناع کرد و خود را وکیل مردم ایران یا وکیل الرعایا خواند.	<b>وکیل الرعایا</b>
نیروی قزاق تشکیلات نظامی منسجم و منظمی بود که تا اواخر حکومت قاجار تحت فرماندهی افسران روسی فعالیت می کرد .	<b>بریگاد قزاق</b>
مستوفیان کسانی بودند که در دوره قاجار مس. لیت محاسبه و گردآوری مالیات ها و نظارت بر املاک دیوانی و سلطنتی را بر عهده داشتند .	<b>مستوفی</b>
نمایشی که ریشه در آئین های باستانی ایران داشت و در عصر صفوی برای بزرگداشت حماسه کربلا و شهادت امام حسین (ع) رواج یافت .	<b>تعزیه</b>
فلاسفه و روشنفکران فرانسوی که اندیشه های آنان مردم را به سوی انقلاب رهنمون ساخت. آنها با طرح مباحث علمی و ادبی شروع به انتقاد از وضع موجود کردند . گروهی از این روشنفکران به دایره المعارف نویسان شهرت داشتند.	<b>اصحاب دایره المعارف</b>
پیروزی مجلس بر پادشاه انگلستان به انقلاب باشکوه شهرت دارد که در نتیجه آن منشاء الهی سلطنت نفی شد و مجلس منشاء قدرت و تعیین کننده اختیارات پادشاه شناخته شد .	<b>انقلاب با شکوه</b>
تحولی در صنعت که نیروی ماشین جایگزین نیروی جسمی انسان شد به انقلاب صنعتی معروف شد . انقلاب صنعتی با اختراع ماشین بخار از انگلستان آغاز گردید.	<b>انقلاب صنعتی</b>
دولت های استعمارگرفرانسه ، هلند و انگلستان با تاسیس شرکت های بزرگ تجاری با نام کمپانی هند شرقی وارد هند شدند و فعالیت های استعماری خود را گسترش دادند	<b>کمپانی هند شرقی</b>
در دوره قاجاریه سبکی از معماری به وجود آمد که عناصر و ویژگی های معماری ایرانی و اروپایی ترکیب شده بود این بنا ها به بناهای کارت پستالی معروف شد که بیشتر به تقلید از بناهای اروپایی ساخته می شدند.	<b>بناهای کارت پستالی</b>
دارالفنون یکی از مدارسی بود که با هدف آموزش علوم مختلف و فنون جدید به دانشجویان ایرانی در داخل کشور به همت امیر کبیر تاسیس شد .	<b>مدرسه دارالفنون</b>
مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری و تحصن در صحن حضرت عبدالعظیم به مهاجرت صغری مشهور است	<b>مهاجرت صغری</b>
در اعتراض به اقدامات عین الدوله رهبران مردم به شهر قم مهاجرت کردند . این مهاجرت که گسترده تر از مهاجرت قبل بود به مهاجرت کبری معروف شد .	<b>مهاجرت کبری</b>
قانونی که در مظفرالدین شاه به نام قانون اساسی تنظیم شد دارای ضعف های زیادی بود بنابراین لازم بود متممی بر آن نوشته و تکمیل می شد به همین سبب کمیسیونی متشکل از شش تن از نمایندگان برای تدوین متمم قانون اساسی تشکیل شد .	<b>متمم قانون اساسی</b>

استبداد صغیر	با انحلال مجلس شورای ملی بار دیگر استبداد برقرار شد این دوره ای که حدود یک سال طول کشید به دوره استبداد صغیر معروف است.
مشروطه مشروعه	شیخ فضل الله نوری که اصول و مبانی مشروطه را مغایر و ناسازگار با اسلام می دانست، خواستار مشروطه مشروعه شد به این معنی که باید مشروطه و قوانین مشروطه با مبانی و ارزشهای اسلامی سازگار باشد.
اعتدالیون و دمکرات	دوحزبی که اکثریت نمایندگان مجلس دوم شورای ملی را تشکیل می دادند و شدیداً با یکدیگر رقابت فکری و سیاسی داشتند .
ملی گرایی	ملی گرایی به این معناست که مردم و گروه‌های قومی که تاریخ و فرهنگ و زبان مشترکی دارند زیر پرچم حکومتی یکپارچه و مستقل قرار گیرند.
بیسمارک	صدر اعظم قدرتمند پروس و ملقب به مرد آهنین که با متحد کردن سرزمین های آلمانی ، امپراطوری آلمان را تاسیس کرد .
اتحاد سه گانه ( مثلث )	اتحاد سیاسی و نظامی که آلمان با هدف مقابله با تهدید های خارجی با امپراتوری اتریش – مجارستان و ایتالیا پیش از جنگ جهانی اول تشکیل داد را اتحاد سه گانه یا مثلث می نامند .
اتفاق سه گانه ( مثلث )	اتحاد سیاسی نظامی فرانسه با روسیه و انگلستان برای خروج از انزوای سیاسی که پیش از جنگ جهانی اول تشکیل شد را اتفاق نثلث می نامند .
بلشویک ها	گروهی از انقلابیون سوسیالیست روسی که لنین رهبری آنها را بر عهده داشت و در ۱۹۱۷ قدرت را در روسیه به دست گرفتند.
دولت موقت ملی	با اشغال ایران در جنگ جهانی اول برخی از نمایندگان ، وزیران و شخصیت های مذهبی به کرمانشاه مهاجرت نمودند و دولت موقت ملی را در آن شهر تاسیس کردند .
جامعه ملل	نهادی بین المللی که برای تأمین صلح و امنیت جهانی و جلوگیری از جنگ بعد از پایان جنگ جهانی اول تاسیس شد.
کودتای سیاه	کودتایی که با طرح ریزی و برنامه ریزی انگلستان توسط سید ضیاءالدین طباطبایی و رضاخان برای به دست گرفتن قدرت انجام شد به کودتای سیاه معروف گردید.
کشف حجاب	رضا شاه به نام تمدن و تجدد و مبارزه با کهنه پرستی به یک شکل کردن لباس ها و برداشتن حجاب بانوان اقدام کرد که به کشف حجاب معروف شد.
اسکان عشایر	یکی از اقدامات رضا شاه اسکان اجباری عشایر بود که آنها را به مناطق مختلف کوچ می داد تا در آنجا سکونت کنند هدف آن مهار کردن نیروی رزمی عشایر بود
فاشیست ها (فاشیسم)	فاشیست ها یک گروه ملی گرای افراطی بودند که میخواستند دولت تک حزبی قدرتمند و متمرکزی در ایتالیا ایجاد کنند آنها برای آزادی و دموکراسی ارزش و اعتبار قائل نبودند.
نازیسم ( نازی )	نازی ها ملی گرایان افراطی و نژاد پرست بودند که توانستند با قبضه کامل قدرت ، نظام دیکتاتوری تک حزبی به رهبری هیتلر در آلمان ایجاد کنند .
انقلاب میچی	ژاپنی‌ها در نیمه دوم قرن نوزدهم با عزم و اراده محکم به اصلاحات اساسی و اخذ تمدن جدید غربی اقدام کردند این دوره به انقلاب میچی معروف گردید.
بلوک شرق	پس از جنگ جهانی دوم به شوروی و کشورهای اقماری آن به همراه کشورهای که نظام کمونیستی بر آنها حاکم بود بلوک شرق گفته می شد .
بلوک غرب	پس از پایان جنگ جهانی دوم کشورهای که دارای نظام سرمایه داری به رهبری آمریکا بودند را بلوک غرب می‌نامیدند.

